

DE FAMILIE BOCKAERT VESTIGT ZICH IN AALTER-BRUG

‘De Papegaai’, bakermat van n.v. BOTHA

Het stuk grond tussen het kanaal Gent-Brugge en de Langendamstraat, in het oosten begrensd door de weg naar Aalter en in het westen door de Brielbeek, werd in 1718 aangekocht door Petrus Albertus de Roo, de pastoor van Aalter. Het stuk grond heette het ‘Blauwgoed’. Het ‘Blauwhuis’ stond dicht bij de Langendamstraat en was van de weg naar de kerk van Aalter gescheiden door een tuin. Die tuin had het nr. 657 in het landboek en was 671 ‘roeden’ (de oppervlaktemaat die in die tijd gehanteerd werd) groot.

Pieter Roelandts, baljuw van Aalter en gehuwd met Isabella de Roo, de nicht van de pastoor, erfde de eigendom van laatstgenoemde. Hij was baljuw van het Land van de Woestijne, Aalter en Knesselare, alsook ontvanger van graaf de Merode, landmeter en gezwoeren ‘prijzer’ (schatter).

In 1775 kwam er in Aalter een brug over het kanaal. Pieter Roelandts kreeg van ‘de vrouwe van Aalter’, gravin de Lannoy, weduwe van graaf de Merode, de toelating om op zijn eigendom aan het kanaal een herberg uit te baten. In 1778 bouwde hij het huis ‘De Papegaai’, rechtover de nieuwe brug.

Toen Roelandts in 1781 stierf, erfde één van zijn schoonzonen, Frans Van Doorslaer, wijnsteker in Gent, het ‘Blauwhuis’ en de aanpalende gronden. De tuin ging naar een andere schoonzoon, Cyprianus de Beir, brandewijnstoker in Steenbrugge. Die moest

reeds in 1782 een hypotheek op herberg ‘De Papegaai’ nemen en uiteindelijk de herberg en heel het perceel grond verkopen aan Jan Baptist Van den Brande van Sint-Joris.

Op 24 augustus 1790 verkocht Jan Baptist Van den Brande de eigendom op zijn beurt aan Frans Emmanuel Van Doorslaer, voor ‘800 pond grooten wisselgeld’. Frans Emmanuel Van Doorslaer was advocaat in Gent, majoor en auditeur-generaal van de Vlaamse troepen. Hij was geboren in Lokeren en waarschijnlijk geen familie van Frans Van Doorslaer van Gent. In 1789 werd hij griffier van het Land Van de Woestijne, Aalter en Knesselare ter vervanging van Jan Baptist Roelandts. Die laatste was allesbehalve gelukkig met die gang van zaken. Uit het gemeentearchief blijkt dat de parochie Aalter een proces aanspande tegen Roelandts, omdat hij weigerde om een deel van het archief af te staan aan zijn opvolger. Frans Emmanuel Van Doorslaer, die vanaf 1 mei 1791 over het vrije gebruik van ‘De Papegaai’ beschikte, veranderde de herberg in een herenwoning. Vandaar dat op de lijst van herbergen van 1793 ‘De Papegaai’ niet meer voorkomt.

In 1811 huwde Van Doorslaer met Maria Theresia Boghaert, dochter van Guillaume Boghaert en Maria Jacoba Aernaut. Guillaume Boghaert was eigenaar geweest van herberg ‘De Drij Posthoorns’, die zich ook op de zuidkant van het kanaal, niet ver van de brug, bevond. Die herberg was daarvoor eigendom van de familie Aernaut, die gedurende verschillende jaren de Aalterse ‘posthouders’ leverde. Naast ‘De Papegaai’, aan de

andere kant van de vroegere weg naar Aalter, stond nog een herberg, 'Sint-Huibrecht', die in het begin van de jaren 1800 eigendom was van de familie Cannoot. Een van de dochters van die familie, Maria Theresia, was gehuwd met Joseph Soudan, ontvanger in Aalter, en woonde in wat men nu nog het 'Oud Huis Soudan' noemt. Aan herbergen was er in de buurt alleszins geen gebrek, want rechtover 'De Papegaai', op de noordzijde van het kanaal, stond nog een andere herberg, de 'Sint-Aernout'.

Frans Emmanuel Van Doorslaer, die onder de Franse overheersing lid van de arrondissementsraad geworden was, werd 'meier' (burgemeester) van Aalter in 1805. Hij stond bekend om zijn Fransgezindheid en maakte zich gehaat bij de bevolking door zijn ijver bij het toepassen van de conscriptiewetten. Die wetten verplichtten alle jongemannen tussen 20 en 25 jaar om dienst te nemen in het leger van Napoleon. Na de nederlaag van Napoleon in Rusland (1814) bevrijdden de 'Verbondenen' ons land. De bevolking zon op wraak. Op 6 februari 1814 trok een boze menigte inwoners van Aalter en omstreken naar Aalter-Brug om het huis van meier Van Doorslaer te bestormen.

Ook de woning van Soudan, eerste adjunct van de meier, moest het ontgelden. De schade was vooral zeer groot bij Van Doorslaer, die zelf op de vlucht was geslagen. Twee maanden later was er een tweede aanval op het huis van Van Doorslaer. Ditmaal deelde ook het huis van de tweede adjunct-meier, dokter De Zutter, langs de Meuledreef (nu de Stationsstraat), in de klappen. Voor die feiten werden onder andere in 1815 acht inwoners van Aalter door het assisenhof van Gent gestraft met gevangenisstraffen van 2 tot 5 jaar. Alle veroordeelden kregen in 1817 en 1818 kwijtschelding van straf door de koning (van Nederland).

De rechtbank van eerste aanleg van Gent veroordeelde de gemeente Aalter op 19 november 1816 als burgerlijk verantwoordelijke tot een forse schadevergoeding van 43.850 Bf. aan Frans Van Doorslaer en een boete voor hetzelfde bedrag. De gemeente ging in beroep en de zaak sleepte lang aan. Van Doorslaer bleef hardnekkig zijn eis handhaven. Met Soudan trof de gemeente een overeenkomst die haar geen financiële verplichtingen oplegde. Dokter De Zutter liet zijn eis tot schadevergoeding vallen. Het zou duren tot 1839, na het overlijden van Frans Van Doorslaer, tot de zaak geregeld werd. Zijn weduwe sloot een overeenkomst met de gemeente en zag na betaling van 5700 Bf. af van alle verdere vervolging.

Na de feiten van 1814 kwam Van Doorslaer opnieuw in Aalter wonen, maar hij verliet na korte tijd definitief de gemeente. Op 12 maart 1830 verkocht hij zijn eigendom in Aalter-Brug aan Gislenus Van Crombrugge, zoutzieder in Oostende. Die verkocht het op 1 maart 1832 op zijn beurt aan Joannes Baptist Bockaert, die nog dienstbode geweest was bij Van Doorslaer.

Voor- en achteraanzicht van 'De Papegaai' omstreeks 1960